

Whitepaper

Wet DBA

De Belastingdienst gaat handhaven, waarom dit ook u kan raken.

ZEELLENBERG
mensen maken het verschil

Vanaf 1 januari 2025 gaat de Belastingdienst handhaven op de Wet DBA. Dit betekent dat er gecontroleerd wordt of het werk dat een zzp'er doet terecht gezien wordt als een zzp-opdracht of dat het eigenlijk in loondienst hoort te worden gedaan. En dat gaat veel zzp'ers, opdrachtgevers en bemiddelaars direct raken.

De politiek stoeit al jarenlang met dit onderwerp. Veel partijen vinden dat werken in loondienstverband (weer) de norm moet worden. De onstuimige groei van het aantal zzp'ers past daar niet bij. In 2016 is daarom de Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) van kracht geworden. De wet zegt dat zzp'er en opdrachtgever samen verantwoordelijk zijn voor het maken van correcte afspraken en het bewaken daarvan over de werkrelatie. Wanneer er ook een bureau betrokken is bij de relatie tussen zzp'er en opdrachtgever, zijn zij ook verantwoordelijk.

Het doel was om schrijnende misstanden tegen te gegaan en dat - in een groter aantal gevallen - een arbeidsovereenkomst weer de norm zou worden. Het grootste probleem van de wet: de criteria uit deze wet bleken niet toepasbaar in de praktijk.

De wet bleef daarom wel van kracht, maar de handhaving werd keer op keer uitgesteld.

In de tussentijd wordt er gewerkt aan aanpassingen of nieuwe wetgeving. Maar die is er nog niet: Op dit moment heeft de nieuwe wet VBAR (Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden) die de bedoeling heeft te Wet DBA te ondersteunen een negatief oordeel van de Raad van State gekregen. Vanaf 1 januari 2025 gaat de Belastingdienst de handhaving van de Wet DBA én de rechterlijke uitspraken daarover van de afgelopen jaren echt hervatten.

Er is veel onduidelijk over de handhaving en over de criteria die de Belastingdienst hanteert. Inmiddels zijn er allerlei checklists in omloop, die onderling dan weer van elkaar verschillen; ook de overheid zelf hanteert geen uniforme checklists.

Alle aanleiding dus om even goed stil te staan bij uw positie in dit verhaal. Wij hebben als bemiddelingsbureau al veel onderzocht op dit gebied en denken graag mee over een oplossing die bij uw situatie past. Neem gerust contact op met ons op als u vragen heeft over wat de Wet DBA voor u betekent.

Wat verandert er vanaf 1 januari 2025?

Als u opdrachtgever bent

Opdrachtgevers die met zzp'ers werken, kunnen aanzienlijke fiscale en juridische risico's lopen. Er kunnen naheffingen, boetes en rente worden opgelegd voor loonheffingen en sociale premies als de arbeidsrelatie toch als dienstverband wordt gezien. Ook als er een bemiddelingsbureau tussen zit, blijft er een risico bestaan – bijvoorbeeld door ketenaansprakelijkheid. Het niet naleven van de regels kan daarnaast leiden tot reputatieschade en verlies van vertrouwen bij zzp'ers en klanten.

Als je zzp'er bent

Een groeiend aantal opdrachtgevers sorteert al voor op handhaving door de Belastingdienst. Wij zien daardoor dat het percentage zzp'ers dat in aanmerking komt voor opdrachten flink daalt, onder andere bij de overheid: er wordt meer en meer gevraagd naar mensen die in dienst zijn van het bemiddelingsbureau (die dus gedetacheerd worden naar een opdracht). Dat betekent dat een groeiend aantal opdrachten - waar je tot nu toe als zzp'er mee aan de slag kon - niet meer beschikbaar is voor zzp'ers.

Een handhavingsactie van de Belastingdienst raakt jou als zzp'er ook direct. Je kunt bijvoorbeeld fiscale risico's lopen, zoals navorderingen

en naheffingen voor niet-betaalde loonheffingen en sociale premies. Ook kun je je fiscale voordelen verliezen, zoals de zelfstandigenaftrek, MKB-winstvrijstelling en startersaftrek, als je niet langer als zelfstandig ondernemer wordt gezien.

Als bureau

Bureaus als Zeelenberg werken samen met opdrachtgevers en kandidaten. In die driehoek zijn we gezamenlijk verantwoordelijk - en aansprakelijk - voor een goede uitvoering van opdrachten. Veel van onze opdrachten worden nu ingevuld door zzp'ers. Nu de omstandigheden per 1 januari gaan veranderen, zetten we onze kennis en netwerk in om kandidaten en opdrachtgevers zo goed mogelijk te ondersteunen met advies en praktische oplossingen.

2 Waar gaat de Belastingdienst dan bij het handhaven naar kijken?

Naar de Wet DBA, maar omdat die veel onduidelijk laat, ook naar rechterlijke uitspraken: het Deliveroo-arrest is hierin belangrijk. In deze zaak moest de Hoge Raad beslissen of de maaltijdbezorgers van Deliveroo een arbeidsovereenkomst hadden, ondanks dat hun contract zei dat ze als zzp'ers werkten.

De Hoge Raad heeft in haar uitspraak criteria opgesteld. Deze laten zien waar je (volgens de Raad) op moet letten als je kiest tussen een zzp'er of een werknemer met een arbeidsovereenkomst.

Wat zijn deze criteria:

- **De aard en duur van het werk:** wat voor werk het is en hoelang het duurt.
- **Hoe het werk en de werktijden worden bepaald:** wie bepaalt wat er gedaan moet worden en wanneer.
- **Inbedding in de organisatie:** hoe het werk en de persoon die het werk doet, passen in de organisatie waarvoor ze werken.
- **Persoonlijke uitvoering:** of er een verplichting is om het werk zelf te doen of dat iemand anders het kan overnemen.
- **Totstandkoming van het contract:** hoe het contract tussen de partijen is opgesteld.
- **Beloning:** hoe de betaling wordt bepaald en uitgevoerd, hoeveel er betaald wordt en of de persoon die het werk doet financieel risico loopt.
- **Gedraagt de persoon zich als ondernemer:** bijvoorbeeld door acquisitie, fiscale positie, het aantal opdrachtgevers en de duur van de opdracht.

Bron: Zipconomy

Deze aanknopingspunten (criteria) komen dus niet voort uit wetgeving, maar uit jurisprudentie. De verwachting is dat er komende jaren veel geschillen voor de rechter gebracht zullen worden, waar rechters uitspraken over zullen doen - gebaseerd op deze wetgeving en op eventuele nieuwe wetgeving die nog zal volgen. Alle uitspraken samen zorgen voor meer en meer duidelijkheid over hoe de daadwerkelijke praktijk ingericht kan worden.

3 Wat gebeurt er vanaf 1 januari?

Vanaf 1 januari wordt de handhaving door de Belastingdienst hervat. Ze gaan onder andere naar de eerder genoemde criteria kijken. Om te kunnen controleren, is landelijk 80 fte bij de Belastingdienst beschikbaar.

De controles zullen plaatsvinden bij opdrachtgevers en bij bureaus, niet bij individuele zzp'ers. **Maar**, als de zzp'er via een bureau werkt dat gecontroleerd wordt, kan de zzp'er ook onderdeel worden van de controle. Elke opdracht wordt apart beoordeeld; er wordt niet met terugwerkende kracht (voor 1 januari 2025) beboet.

NB: op 18 december is bekend geworden dat de Belastingdienst in 2025 geen boetes gaat uitdelen; de overige maatregelen blijven wel van kracht, handhaving dus ook.

De Belastingdienst heeft aangekondigd als eerste te gaan kijken naar een aantal risicosectoren, zoals zorg en transport. En naar de bureaus die zzp'ers bemiddelen.

In de praktijk betekent dit dat zzp'ers, opdrachtgevers en bureaus (zoals Zeelenberg) moeten nadenken over hun positie. Feit blijft dat de wetgeving bijzonder lastig uitvoerbaar is. En dat onze wetgever het belangrijk vindt (en zal blijven vinden) dat schijnzelfstandigheid wordt tegengegaan én de sociale premies op de juiste manier worden betaald. De opdrachtgevers, zzp'ers en bureaus moeten scherp zijn op de afspraken die zij maken: past deze afspraak, overeenkomst of regeling binnen het kader van de Wet DBA en worden die afspraken in de praktijk ook zo uitgevoerd?

Er wordt met name getoetst op de volgende wegingsfactoren:

► **zelfstandig uit te voeren opdracht:**

- De opdracht heeft een kop en een staart (opdracht is klaar als X is opgeleverd)
- Er zijn tussentijdse evaluatie momenten
- Er is een meetbaar eindresultaat
- Er is een veranderopgave
- Het betreft geen functie maar een opdracht

► **aard van de opdracht:**

- Het is geen langdurig project
- Dezelfde werkzaamheden worden niet door eigen medewerkers uitgevoerd
- De werkende heeft specifieke kennis en ervaring die niet aanwezig is binnen de organisatie.

4 Wat is

schijnzelfstandigheid?

Van schijnzelfstandigheid is sprake als (op papier) werkzaamheden worden verricht als zzp'er, terwijl die zelfstandigheid in de praktijk eigenlijk ontbreekt en de arbeidsrelatie

in feite een dienstbetrekking is.

Schijnzelfstandigheid heeft **gevolgen** voor opdrachtgevers en zzp'ers.

De opdrachtgever:

1. Moet loonbelasting en premies volksverzekering inhouden op gedane betalingen aan de zzp'er en deze afdragen.
2. Moet premies werknemersverzekeringen en de bijdrage voor de Zorgverzekeringswet afdragen.
3. Indien van toepassing moet ook het werkgeversdeel van de pensioenpremie ingelegd worden bij het pensioenfonds.
4. Zijn er vanuit een CAO nog andere verplichtingen? Dan moeten deze ook worden nagekomen!

De zzp'er:

1. Er is geen sprake van winst uit een onderneming maar er zal loon uit een dienstbetrekking moeten worden aangegeven.
2. Het recht op bijvoorbeeld de zelfstandigenaftrek vervalt.
3. Afhankelijk van de organisatie is het misschien verplicht om aan te sluiten bij een pensioenfonds of –verzekeraar.
4. Zijn er vanuit een CAO nog andere verplichtingen? Dan moeten deze ook worden nagekomen!

Wil je dit allemaal voor zijn?

Dat kan, als klip en klaar is dat er sprake is van een opdracht met een resultaatsverantwoordelijkheid voor de opdrachtnemer (de zzp'er). Het helpt nog steeds als daarvoor een modelovereenkomst van de Belastingdienst wordt gebruikt (deze blijven vooralsnog geldig). De eventuele risico's worden voor de zzp'er uitgesloten door in dienst te treden bij een bureau als Zeelenberg en via het bureau gedetacheerd te worden.

Daarmee heb je als opdrachtgever en zzp'er de zekerheid dat administratief alles goed geregeld is zonder zzp-risico's in het kader van de Wet DBA, of toekomstige wetgeving.

Hoe kijkt de overheid er zelf tegenaan?

De overheid heeft de ambitie een voorbeeldrol te vervullen door te laten zien hoe het wel moet. Dat betekent dat ze op een andere manier gaan kijken naar de manier van inhuur van zzp'ers binnen hun eigen organisatie.

Maar je voelt al: dat wordt lastig want het is juist onze overheid die veel zzp'ers inzet – niet alleen binnen de eigen Ministeries, maar bijvoorbeeld ook in sectoren als onderwijs en zorg. Op manieren die niet precies passen binnen de criteria van de Wet DBA. Dat zal dus ongetwijfeld tot frictie gaan leiden.

Vraag aan de expert: Welke uitdagingen verwacht u voor opdrachtgevers en zelfstandigen met de handhaving van de Wet DBA in het vooruitzicht?

Hugo-Jan Ruts – ZiPconomy: *“De aanstaande handhaving van de Wet DBA zal in het eerste kwartaal van volgend jaar een nieuwe balans afdwingen. Toch blijft er zorg over opdrachtgevers die niet bereid zijn om mee te denken en vanuit het grijze gebied stappen richting duidelijkheid te zetten. Dit kan leiden tot een terughoudende houding bij opdrachtgevers, met mogelijk negatieve gevolgen voor de flexibiliteit van de arbeidsmarkt en de samenwerking met zelfstandigen. Blijf kijken naar mogelijkheden!”*

Zeelenberg houdt u op de hoogte!

Wij houden natuurlijk alle ontwikkelingen over de Wet DBA, VBAR en meer voor u in de gaten. Volg ons via sociale media of praat met één van onze consultants van Zeelenberg Interim Management.

Eugénie Geers – Klein Breteler

Directeur interim management

✉ Eugeniegeers@zeelenberg.nl

📞 06 29 59 17 90

Bea Halewijn

Senior adviseur

✉ Beahalewijn@zeelenberg.nl

📞 06 12 55 23 70

zeelenberg.nl

ZEELLENBERG

by UMON